

**Pogoji: peti razpis za zbiranje predlogov v
okviru pobude**

Urban Innovative Actions

16. 9. 2019 – 12. 12. 2019

Kazalo vsebine

1	Uvod	3
2	Organi, ki izpolnjujejo pogoje – kdo se lahko prijavi.....	4
2.1	Prva kategorija:	5
2.2	Druga kategorija.....	7
2.3	Skupne zahteve za organe za urbani razvoj, ki izpolnjujejo pogoje.....	8
3	Tematska pokritost petega razpisa za zbiranje predlogov.....	9
3.1	KAKOVOST ZRAKA	11
3.2	KROŽNO GOSPODARSTVO	14
3.3	KULTURA IN KULTURNA DEDIŠČINA	16
3.4	DEMOGRAFSKE SPREMEMBE.....	18
4	Načelo financiranja.....	21
5	Oblikovanje in razvoj projekta	22
5.1	Partnerstvo v okviru pobude Urban Innovative Actions.....	22
5.2	Projektne dejavnosti	24
5.3	Proračunske postavke in upravičeni izdatki.....	25
5.4	Dodatni premisleki: javno naročanje, revizija in državna pomoč	25
6	Prijavni postopek.....	26
7	Izbirni postopek.....	27
7.1	Preverjanje ustreznosti	27
7.2	Strateška ocena.....	29
7.3	Operativna ocena.....	30
7.4	Sistem točkovanja ocene	30
8	Kako do pomoči.....	31
9	Ključni datumi.....	31

1 Uvod

Kot je navedeno v 8. členu uredbe ESRR¹, lahko ESRR podpre inovativne ukrepe na področju trajnostnega razvoja v mestih. V tem okviru je Evropska komisija sprožila pobudo Urban Innovative Actions (UIA), katere namen je določiti in preizkusiti nove rešitve za spoprijemanje z vprašanji, ki se nanašajo na trajnostni razvoj v mestih in so pomembna na ravni Evropske unije.

Glavni cilj pobude UIA je tako organom za urbani razvoj po vsej Evropi zagotoviti prostor in sredstva, s pomočjo katerih bodo lahko preizkusili drzne in še nepreizkušene ideje za spoprijemanje z vzajemno povezanimi izzivi in eksperimentirali, kako se te ideje obnesejo v zapletenem okolju vsakdanjega življenja. Podprti projekti bodo morali biti inovativni, kakovostni, načrtovani in izvedeni v sodelovanju s ključnimi zainteresiranimi stranmi, osredotočeni na rezultate in prenosljivi.

Organi za urbani razvoj bi morali izkoristiti priložnost, ki se ponuja s pobudo UIA, in se odmakniti od »običajnih projektov« (ki bi lahko bili financirani iz »tradicionalnih« virov financiranja, med drugim tudi iz splošnih programov ESRR) ter z nekaj tveganja ambiciozne in ustvarjalne zamisli preoblikovali v prototipe, ki jih je mogoče preizkusiti v dejanskih mestnih okoljih. Povedano drugače, z UIA je mogoče podpreti pilotne projekte, ki so preveč tvegani, da bi jih bilo mogoče financirati iz tradicionalnih virov financiranja, a ob pogoju, da so izredno inovativni in eksperimentalni.

Skupna vrednost proračuna ESRR, ki je na voljo v okviru pobude UIA, znaša približno 372 milijonov EUR.

Projekti UIA bodo izbrani z letnimi razpisi za zbiranje predlogov v obdobju od 2015 do 2020 v okviru ene ali več tematik, ki jih bo predlagala Komisija. ESRR lahko posamezni ukrep sofinancira v višini do največ 5 milijonov EUR. Projekt mora biti izveden v največ 3 letih². Optimalen obseg za proračune projektov UIA ni določen. Mali projekti (tj. z zahtevkom, ki ne presega 1 milijona EUR sredstev iz ESRR) imajo manj možnosti, da bodo izbrani, saj bodo težko dokazali, da so ukrepi dovolj obsežni za doseganje pomembnih rezultatov. Po drugi strani pa bi projekti z visokimi stroški naložbe, zlasti ob zaključku obdobja za izvajanje, morali pokazati, da so stroški primerni za svoj namen in tako ustrezno utemeljeni.

¹ Uredba (EU) št. 1301/2013 o Evropskem skladu za regionalni razvoj:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32013R1301>.

² V izrednih in ustrezno utemeljenih primerih je projekte mogoče podaljšati za največ 1 leto (za več informacij glejte navodila za UIA).

Pobuda UIA je instrument Evropske unije, ki ga kot del Evropske komisije posredno upravlja Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko. Za izvajanje pobude je Komisija kot pooblaščen subjekt določila regijo Hauts-de-France³. Za upravljanje pobude je bil ustanovljen stalni sekretariat⁴.

Pooblaščen subjekt ob obstoječih pogojih vabi vse organe, ki izpolnjujejo pogoje, da v okviru petega razpisa za zbiranje predlogov posredujejo svoje predloge projektov. Za namene tega razpisa za zbiranje predlogov je na voljo okvirni proračun v višini 50 milijonov EUR.

Ta dokument določa zahteve in postopek, ki jih je treba upoštevati v okviru petega razpisa za zbiranje predlogov. Dokument je treba brati skupaj z navodili za UIA in navodili za prijavnico, ki so objavljena na spletnem mestu UIA in posodobljena v okviru petega razpisa za zbiranje ponudb.

2 Organi, ki izpolnjujejo pogoje – kdo se lahko prijavi

2. člen UIA določa, da lahko vlogo za podporo za izvajanje ukrepov UIA vložijo naslednji organi:

- Prva kategorija: kateri koli organ za urbani razvoj v okviru lokalne upravne enote, ki je glede na stopnjo urbanizacije opredeljena kot mesto, kraj ali predmestje in šteje najmanj 50.000 prebivalcev.
- Druga kategorija: katero koli združenje ali skupina organov za urbani razvoj v okviru lokalnih upravnih enot, ki so glede na stopnjo urbanizacije opredeljene kot mesto, kraj ali predmestje ter skupaj štejejo najmanj 50.000 prebivalcev; to lahko vključuje čezmejna združenja ali skupine ter združenja ali skupine v različnih regijah in/ali državah članicah.

Samo organi za urbani razvoj, ki izpolnjujejo pogoje, kot je določeno z 2. členom delegiranega akta, lahko v okviru razpisa za zbiranje ponudb za UIA pošljejo prijavnico.

Oprelitev lokalnih upravnih enot, razvrstitev glede na stopnjo⁵ urbanizacije in številke, ki se nanašajo na število prebivalcev, so osnovane na informacijah, ki so podane v **tabeli skladnosti UIA**, tj.

³ Prej je to bila regija Nord-Pas de Calais.

⁴ Informacije in podatke za stik s stalnim sekretariatom najete tukaj:
<http://www.uia-initiative.eu/en/about-us/meet-team>.

⁵ Oprelitev lokalnih upravnih enot in stopnje urbanizacije je na voljo tukaj:
<http://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/local-administrative-units> ; http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:Degree_of_urbanisation.

»EU-28-LAU-2018-NUTS-2016-FR&PT_POP2017« (2018)⁶. Čeprav je Eurostat izdal novejšo tabelo skladnosti, ta ne vsebuje informacij za vse države članice EU; vse informacije so podane samo v **tabeli skladnosti UIA**, tj. »EU-28-LAU-2018-NUTS-2016-FR&PT_POP2017« (2018). Zato bo stalni sekretariat UIA to tabelo uporabljal kot glavni referenčni dokument za preverjanje ustreznosti. Prijaviteljem svetujemo, da upoštevajo to tabelo skladnosti in tako preverijo svojo ustreznost ter zagotovijo informacije o lokalnih upravnih enotah, ki so znotraj njihovih upravnih meja, in številke, ki se nanašajo na število prebivalcev. Toda če bodo novejša tabela, ki jih izda Eurostat, ali nove številke nacionalnih statističnih uradov občutno spremenile prijaviteljevo situacijo glede upravičenosti (npr. lokalna upravna enota, ki je prej bila upoštevana kot podeželska, je zdaj glede na stopnjo urbanizacije upoštevana kot urbana), potem prijavitelja pozivamo, da se pred oddajo obrne na stalni sekretariat, ki bo preveril njegovo situacijo glede upravičenosti.

Dodatne in podrobnejše informacije o ustreznosti organov za urbani razvoj so podane v razdelkih v nadaljevanju.

2.1 Prva kategorija:

- Mestne občine/mestni sveti, čigar upravne meje ustrezajo eni lokalni upravni enoti. V tem primeru mora biti lokalna upravna enota glede na stopnjo urbanizacije razvrščena kot mesto, kraj in predmestje (šifra 1 in/ali 2 v tabeli skladnosti – stolpec »stopnja urbanizacije«) in imeti vsaj 50.000 prebivalcev.
- Mestne občine/mestni sveti, čigar upravne meje obsegajo več lokalnih upravnih enot. Ta primer velja za mestne občine/mestne svete na Portugalskem, v Združenem kraljestvu, na Irskem, v Grčiji, na Malti in v Latviji, za katere opredelitev Eurostata glede lokalne upravne enote ne ustreza mestnim občinam/mestnim svetom, ampak medobčinskim enotam (lokalnim skupnostim) oziroma statističnim enotam (volilnim okrajem). V tem primeru je mestna občina/mestni svet lahko upravičen samo, če ima vsega skupaj 50.000 prebivalcev in če večina (več kot 50 %) prebivalcev živi v lokalnih upravnih enotah, ki so glede na stopnjo urbanizacije razvrščene kot mesta, kraji ali predmestja (šifra 1 in/ali 2 v tabeli skladnosti – stolpec »stopnja urbanizacije«).

⁶ Tabelo skladnosti UIA »EU-28-LAU-2018-NUTS-2016-FR&PT_POP2017« (2018) je mogoče prenesti z zadevne strani razpisa na spletnem mestu UIA. Prosimo, upoštevajte, da je bila ta tabela pripravljena posebej za 5. razpis in glede na informacije v Eurostatovi tabeli skladnosti »LAU – NUTS 2016, EU-28 and EFTA / available Candidate Countries« (2018) ter glede na Eurostatovo tabelo skladnosti »LAU – NUTS 2016, EU-28 and EFTA / available Candidate Countries« (2017). Zato sta za FR in PT v preglednici na voljo dva zavihka, za ostale države članice pa so informacije zbrane v enem zavihku za vsako državo.

- Organizirane skupine, ki so zveze/združenja organov za urbani razvoj in izpolnjujejo naslednja merila:
 - V skladu z nacionalno zakonodajo bodo priznane kot raven lokalne oblasti (ki ni enaka regionalni in pokrajinski ravni), čigar mestne občine/mestni sveti so se dolžni pridružiti nadobčinski organizaciji (zato ta kategorija ne vključuje zvez, ki so ustanovljene prostovoljno, za poseben namen in/ali za omejeno obdobje).
 - Sestavljale jih bodo samo mestne občine/mestni sveti (zato ta kategorija ne vključuje zvez, ki obsegajo druge institucije, kot so univerze, gospodarske zbornice itd.).
 - Imele bodo posebne kompetence, določene z nacionalno zakonodajo, ki jih bodo delegirale mestne občine, vključene za področja politike, ki so pomembna za projekt UIA. Zvezam svetujemo, da posredujejo natančne navedbe nacionalnega pravnega okvira. Organizirana skupina mora imeti izključne pristojnosti za načrtovanje in izvajanje na področjih politike, ki so pomembne za projekt UIA.
 - Imeti morajo posebno politično (s posrednim zastopanjem vključenih mestnih občin) in upravno strukturo (s posebnimi uslužbenci).

Primeri organiziranih skupin v okviru pobude UIA so:

- Francija: Métropoles, Communautés Urbaines, Communautés d'Agglomération in Communautés de Communes, Etablissements Publics Territoriaux
- Italija: Città Metropolitane in Unione di Comuni;
- Nemčija: Landkreis;
- Španija: Mancomunidades in Area Metropolitana Barcelona;
- Združeno kraljestvo: Combined Authorities.
- Portugalska: Comunidades Intermunicipais (CIMs)

Evropska združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS), čigar partnerstva so sestavljena zgolj iz organov za urbani razvoj (kot je opredeljeno zgoraj) ter imajo specifične kompetence za načrtovanje in izvajanje politike, ki so pomembne za razpis UIA, se upoštevajo kot organizirane skupine, zato se lahko v okviru razpisov UIA za zbiranje predlogov prijavijo kot glavni ali pridruženi organi za urbani razvoj. Evropska združenja za teritorialno sodelovanje, čigar partnerstva vključujejo druge organizacije (npr. države članice, regionalne organe, združenja, univerze idr.), se ne upoštevajo kot organizirane skupine in se zato ne morejo prijaviti kot glavni ali pridruženi organi za urbani razvoj, lahko pa se pridružijo kot

partnerske organizacije v okviru predloga, ki ga posreduje organ za urbani razvoj, ki izpolnjuje pogoje.

7

V okviru pobude UIA se organizirane skupine štejejo kot en organ za urbani razvoj, ki zastopa vse vključene mestne občine/mestne svete. Zato morajo biti v predlogu projekta, ki ga posreduje organizirana skupina, navedene kot glavni organ za urbani razvoj.

Da preveri, ali organizirane skupine izpolnjujejo pogoje, bo stalni sekretariat preveril, če skupno število prebivalcev znaša vsaj 50.000 in če večina (vsaj 50 %) prebivalcev prebiva v lokalnih upravnih enotah, ki so vključene v skupino in so glede na stopnjo urbanizacije razvrščene kot mesta, kraji ali predmestja.

2.2 Druga kategorija

Vsakršna zveza organov za urbani razvoj (nacionalne/regionalne zveze organov za urbani razvoj, teritorialni pakti, razvojna okrožja itd.) in posamezni organi za urbani razvoj, ki nimajo formaliziranih sporazumov o sodelovanju, a so v okviru pobude UIA pripravljeni podati skupno prijavo, se ne morejo prijaviti kot en organ za urbani razvoj.

Med mestnimi občinami/mestnimi sveti, ki so vključeni, morajo določiti glavni organ za urbani razvoj, druge pa navesti kot pridružene organe za urbani razvoj.

Da bodo izpolnjevali pogoje, morajo biti vsi vključeni organi za urbani razvoj (glavni in pridruženi) priznani kot lokalne upravne enote in glede na stopnjo urbanizacije razvrščeni kot mesta, kraji ali predmestja. V primeru organov za urbani razvoj, čigar upravne meje obsegajo več kot eno lokalno upravno enoto, veljajo ista pravila za opredelitev stopnje urbanizacije, kot so zgoraj v tem razdelku.

Razmerja med glavnim in pridruženimi organi za urbani razvoj ni treba formalizirati v času oddaje prijavnice. V primeru, da je predlog odobren in podprt, bo stalni sekretariat UIA glavnemu organu za urbani razvoj posredoval predlogo sporazuma o partnerstvu, ki jo vsi vključeni partnerji (glavni in

⁷ Več informacij o vlogah in odgovornostih, ki jih imajo glavni in pridruženi organi za urbani razvoj (ter partnerske organizacije), je prijaviteljem na voljo v razdelku 5.1 teh pogojev in v razdelku 2.1 navodil za UIA.

pridruženi organi za urbani razvoj ter partnerske organizacije) podpišejo v prvem mesecu faze izvajanja.

Pretekle izkušnje kažejo, da za posamezne projekte, ki so jih izpeljale ozemeljsko nepovezane zveze ali združenja mest brez statusa organizirane skupine in so bile sestavljene iz več kot 3 organov za urbani razvoj (glavni in pridruženi organi za urbani razvoj), obstaja tveganje, da med sabo ne bodo usklajeni in da bo težko zagotoviti pomembne rezultate. Zato je priporočljivo, da so zveze in/ali združenja organov za urbani razvoj (brez statusa organizirane skupine), ki se želijo prijaviti, ozemeljsko povezana in da skušajo omejiti število sodelujočih pridruženih organov za urbani razvoj.

Opomba: organi za urbani razvoj, ki jih **EUROSTAT priznava kot lokalne upravne enote, a so glede na svojo stopnjo urbanizacije razvrščeni kot podeželski, lahko izjemoma sodelujejo le kot pridruženi organi za urbani razvoj**, ampak samo v okviru tega petega razpisa za zbiranje ponudb in samo za predloge, ki obravnavajo tematiko »Demografske spremembe«. Namen tega je spodbujati povezave med mestnimi in podeželskimi območji, ki so posebej pomembne za to tematiko. Da bo mogoče zagotoviti, da bodo zahteve, ki so določene v delegiranem aktu, v celoti izpolnjene, lokalne upravne enote, ki so glede na svojo stopnjo urbanizacije razvrščene kot podeželske, ne morejo biti navedene kot glavni organi za urbani razvoj (in zato ne morejo poslati predlogov projekta), njihovih prebivalcev pa ni mogoče upoštevati za doseganje spodnje meje, ki znaša 50.000 prebivalcev. Spodnjo mejo števila prebivalcev mora zagotoviti glavni organ za urbani razvoj, sčasoma pa tudi drugi pridruženi organi za urbani razvoj, ki so glede na stopnjo urbanizacije razvrščeni kot mesta, kraji in/ali predmestja.

2.3 Skupne zahteve za organe za urbani razvoj, ki izpolnjujejo pogoje

Ob načelih, ki so za vsako specifično kategorijo organov za urbani razvoj, ki izpolnjujejo pogoje, opisana zgoraj, za vse organe za urbani razvoj, ki izpolnjujejo pogoje, v okviru pobude UIA veljajo naslednja načela:

- Vsi organi za urbani razvoj morajo biti v državah članicah EU.
- Samo organi za urbani razvoj, ki izpolnjujejo pogoje, kot je določeno zgoraj, lahko v okviru razpisa za zbiranje ponudb za UIA pošljejo prijavnico. Prijavnica, ki jo pošlje partnerska organizacija, bo opredeljena kot neustrezna.
- Organi za urbani razvoj (kot je opredeljeno zgoraj) so lahko v predlogu projekta navedeni samo kot glavni in/ali pridruženi organi za urbani razvoj. Kategorija »partnerske

organizacije« je rezervirana samo za institucije in/ali organizacije, ki v okviru pobude UIA niso priznane kot organi za urbani razvoj.

- Organ za urbani razvoj ali organizirana skupina lahko v okviru posameznega razpisa za zbiranje ponudb sodeluje pri samo enem predlogu projekta (tudi če so ti predlogi projekta v okviru istega razpisa za zbiranje ponudb posredovani pod različnimi tematikami). Pravilo velja tudi za pridružene organe za urbani razvoj (mestna občina lahko sodeluje samo pri enem predlogu projekta, ne glede na to, ali sodeluje kot glavni ali kot pridruženi organ za urbani razvoj).
- Organi za urbani razvoj, ki so v okviru prejšnjega razpisa za zbiranje ponudb že prejeli podporo v projektu, odobrenem s pobudo UIA, ne morejo poslati nove prijavnice za isto tematiko; to velja za celoten čas trajanja pobude.

Agencije in podjetja (npr. takšna, ki delujejo na področju ravnanja z odpadki/gospodarjenja z energijo, gospodarskega razvoja, spodbujanja turizma itd.), ki so v popolni ali delni lasti mestne občine/mestnega sveta, se ne štejejo kot lokalne upravne enote, zato ne morejo biti priznane kot organi za urbani razvoj, ki izpolnjujejo pogoje. Kljub temu pa lahko te organizacije sodelujejo v sklopu partnerstva kot partnerske organizacije (več informacij o vlogah in odgovornostih partnerskih organizacij je navedenih v razdelku 5.1 teh pogojev ter v razdelku 2.1 navodil za UIA).

Kot je navedeno v prejšnjih odstavkih, bo stalni sekretariat UIA kot glavno orodje za preverjanje skladnosti z merili za izpolnjevanje pogojev uporabil **tabelo skladnosti UIA »EU-28-LAU-2018-NUTS-2016-FR&PT_POP2017« (2018)**. Zato je zelo priporočljivo, da prijavitelji upoštevajo to tabelo in pred izpolnjevanjem prijavnice opravijo samooceno izpolnjevanja pogojev.

Če se pri interpretiranju podatkov v tabeli pojavijo vrzeli, nedoslednosti ali dvomi, prijaviteljem svetujemo, da se obrnejo na stalni sekretariat UIA, preden izpolnijo in pošljejo prijavnico.

Če se med preverjanjem ustreznosti izkaže, da je status katerega koli prijavitelja negotov, se bo stalni sekretariat obrnil na zadevne partnerje, med drugim tudi na Eurostat, da ugotovi, ali je prijavitelj upravičen ali ne.

3 Tematska pokritost petega razpisa za zbiranje predlogov

Komisija se je odločila, da tematike, ki jih lahko organi za urbani razvoj obravnavajo v okviru pobude UIA, tesno uskladi s tematikami, ki so opredeljene v okviru mestne agende za EU. Poleg tega lahko

Evropska komisija predlaga t. i. »medsektorske tematike«, ki niso na seznamu tematik mestne agende, ampak se nanašajo na ključne urbane izzive (npr. demografske spremembe). Natančneje to pomeni, da se bo vsak razpis za zbiranje predlogov za UIA osredotočal na določeno število tematik.

Prijavitelji lahko v petem razpisu za zbiranje predlogov predlagajo projekte, ki obravnavajo naslednje tematike:

- Kakovost zraka
- Krožno gospodarstvo
- Kultura in kulturna dediščina
- Demografske spremembe

Organi za urbani razvoj, ki se prijavljajo v okviru razpisa za zbiranje ponudb za UIA, morajo izbrati samo eno od predlaganih tematik. Toda ker bi bilo treba za učinkovito spopadanje s predstavljenimi izzivi razviti celosten pristop, imajo prijavitelji v prijavnici možnost opisati povezave in zunanje dejavnike v zvezi z drugimi tematikami ter področji politike.

Kot je bilo navedeno, Komisija želi, da bi predlagani projekti poudarjali predvsem ustvarjalne, inovativne in trajne rešitve za spoprijemanje z različnimi predstavljenimi izzivi. Vir novih idej bo tudi pobuda UIA, zato je cilj Komisije spodbuditi preizkušanje novosti, ki temelji na izkušnjah z različnih področij. Zato si je Komisija prizadevala, da ne bi bila preveč stroga pri predpisovanju vrst projektov, ki jih želi prejeti v okviru predlogov.

Z vidika podpore za tematske cilje in prednostne naložbe ESRR je na projekt kot celoto treba gledati kot na takšnega, ki podpira tematske cilje in prednostne naložbe za ESRR. Toda projekti UIA, ki prispevajo k tematskim ciljem 8–10 (tj. tisti, ki so bolj družbeno naravnani), bodo lahko deležni podpore, a ob pogoju:

- da je na znanje, pridobljeno iz projekta kot celote, mogoče gledati kot na takšno, ki podpira tematske cilje in naložbene prednosti za ESRR; in
- projekt ni pretirano osredotočen na vrsto dejavnosti, povezano z Evropskim socialnim skladom (ESS).

Prosimo, upoštevajte, da so med izbiranjem in izvajanjem predlogov projekta najpomembnejši dopolnjevanje in sinergije z drugimi programi financiranja Unije, politikami in podprtimi projekti.

Izbirni odbor za pobudo UIA se bo pri odločanju, katere projekte podpreti, skušal izogniti vsakršnemu podvajanju.

V razdelkih, ki sledijo v nadaljevanju, so podani podrobni opisi 4 tematik, ki jih pokriva peti razpis za zbiranje ponudb za UIA.

3.1 KAKOVOST ZRAKA

Splošna opredelitev in okvirne tematike

Kljub znatnemu napredku v zadnjih desetletjih ostaja onesnaženost zunanjega zraka poglavitni okoljski vzrok prezgodnjih smrti v EU, saj je še zmeraj vsako leto v EU odgovoren za več kot 390.000 primerov prezgodnje smrti, v prvi vrsti zaradi povišanih ravni drobnih delcev, dušikovega dioksida in ozona. Onesnaženost zraka še naprej ogroža ekosisteme, saj je več kot polovica ozemlja EU izpostavljena čezmernemu nalaganju dušika (eutrofikaciji) in koncentracijam ozona. To negativno vpliva na biološko raznolikost, zmanjšuje donos pridelkov in povzroča druge vrste materialne škode.

Okoljska politika EU se osredotoča na razvoj in izvajanje okvirne politike za ohranjanje čistega zraka, katere namen je krepitev nacionalnih, regionalnih in lokalnih politik pri tistih vidikih težav s kakovostjo zraka, s katerimi se države članice same ne morejo učinkovito soočiti. Namen politik EU je tudi izvajanje mednarodnih obveznosti, ki jih ima Unija na področju onesnaženosti zraka, kjer glavno vlogo igrajo državljani, za sooblikovanje, soizvajanje in vključevanje zahtev varstva okolja v npr. industrijo, gradbeni sektor, urbanistično načrtovanje in oblikovanje, energetski sektor, prevoz, urbano kmetovanje in kmetijske sektorje. Podatki, ki ponazarjajo pomen onesnaženosti zunanjega zraka, so objavljeni [tukaj](#).

Pomen in vloga organov za urbani razvoj

Organi za urbani razvoj lahko najboljše izvajajo lokalne ukrepe, ki koristijo zdravju in dobremu počutju državljanov ter okolju, saj poznajo lokalne razmere in nadzirajo širok spekter instrumentov, kot so urbanistično načrtovanje in oblikovanje, upravljanje infrastrukture/prometa, stanovanjska dovoljenja, obnova sosesk in ponovna ter prilagojena uporaba zgradb, politika parkiranja idr., kar jim omogoča vodenje in spodbujanje inovativnih rešitev. Običajno imajo nadzor nad lokalnimi proračuni in zaposlujejo osebje, ki mora skrbeti za vsakršno obliko izvajanja, kar vključuje denimo tudi sprejemanje ter izvrševanje ukrepov ob pojavu smoga, ali za oblikovanje in izvajanje dolgoročnih načrtov glede kakovosti zraka.

V številnih državah članicah so mestne oblasti odgovorne bodisi za razvoj, izvajanje in ocenjevanje uradnih načrtov za kakovost zraka na podlagi Direktive 2008/50/ES bodisi za načrte za kakovost zraka v mestih, ki se na podlagi Direktive 2008/50/ES navezujejo na uradne regionalne načrte za kakovost zraka. V primeru uradnih regionalnih načrtov za kakovost zraka mesta pogosto igrajo pomembno vlogo, saj so nemalokrat velika regionalna gospodarska središča, kjer so skoncentrirani prebivalstvo, promet in industrija. Dejstvo, da preseganja vrednosti trdnih prašnih delcev in NO₂ v številnih mestih ter mnogih državah kljub akcijskim načrtom za kakovost zraka ni mogoče odpraviti, kaže, da so potrebne inovativne rešitve in izboljšave v pristopu: boljši vpogled v to, kje in kdaj se težave s kakovostjo zraka utegnejo pojaviti in kakšen je lahko prispevek inovativnih rešitev.

Pozivi organom za urbani razvoj

Poudariti je treba, da je zdravo življenje in kakovost zraka v mestih mogoče izboljšati z zmanjševanjem večjih virov emisij, ki so vzrok za nastanek onesnaževal zraka in njihovih predhodnikov. Na kakovost zraka v mestih ne vplivajo zgolj mestni viri (tj. promet, ogrevanje gospodinjstev, slabo izolirane zgradbe, industrija), ampak tudi viri izven mesta. To t. i. kakovost zraka v ozadju tvorijo oziroma nanjo vplivajo emisije iz zunajmestnih virov emisij, kot so kmetijstvo, (celinske) plovne poti in transport, naravni viri in emisije iz odročnih (mestnih) območij. Za sprejemanje odločitev o tem, kateri mestni vir bi (stroškovno učinkovito) bilo najbolje ublažiti, so potrebni dobri podatki glede virov v ozadju (ki določajo koncentracijo v ozadju in lasten prispevek mesta k onesnaženosti zraka). Dodati je treba, da onesnaženost zraka v mestnih okoljih ni enotna. V mestnih območjih se namreč pojavljajo »vroče točke«, ki jih je mogoče povezati z različnimi viri. Z uporabo visokoločljivega modeliranja bi bilo mogoče prepoznati te vroče točke in oblikovati veliko natančnejše ter stroškovno učinkovitejše ukrepe, ki so najbolj ustrezni za določeno mikrookolje.

Organe za urbani razvoj pri oblikovanju inovativnih rešitev pozivamo, da se seznaniijo z in izhajajo iz pridobljenih spoznanj, ki so opisana v poročilu Evropske agencije za okolje o izvajanju ukrepov glede kakovosti zraka v 12 mestih ([Pilotni projekt za izvajanje zakonodaje o kakovosti zraka](#), [Kakovost zraka v evropskih mestih – ponovna ocena izzivov pri izvajanju v mestih](#)), iz projektov, izvedenih v okviru programa LIFE ali Horizon 2020 (glejte npr. [razpis iz leta 2015 za ravnanje s komunalnimi odpadki](#) za renaturacijo mest in najnovejše [medsektorske dejavnosti s poudarkom na pametna in trajnostna mesta](#)), in, kjer je to primerno, navedejo povezave do obstoječih dejavnosti, kot so izmenjave v okviru [programa TAIX Peer-2-Peer](#).

Ne želimo biti preveč strogi pri predpisovanju vrst projektov, ki jih pričakujemo, kljub temu pa mesta vabimo, da upoštevajo zlasti naslednje točke in odprta vprašanja:

- Čista dnevna migracija: inovativne rešitve mobilnosti (npr. predpisi o dostopu vozil v mestih, kot so območja z manjšimi emisijami in/ali zaračunavanje pristojbin za zastoje) za zmanjšanje vpliva dnevnih migracij iz predmestij in drugih območij v mestni okolici (središču) na kakovost zraka v mestih. Mestne oblasti bi lahko rezultate projektov mobilnosti in naložbe uporabile posebej za soočanje z izzivi onesnaženja zraka zaradi dnevnih migracij, preverjanje in izboljševanje inovativnih rešitev za povečanje uporabe, sprejemanjem javnosti in vpliv na onesnaževanje zraka. Ključni element bi bilo sodelovanje z regionalnimi organi in sosednjimi občinami, saj dnevne migracije pogosto izvirajo izven mestnih meja, načrti za kakovost zraka v okviru Direktive 2008/50/ES pa se pogosto oblikujejo na regionalni ravni.
- Čist zrak in podnebje: mestne oblasti so najprimernejše, da na lokalni ravni kar najbolj povečajo sinergije med energetske/podnebnimi ukrepi in ukrepi za kakovosti zraka. Na primer, lahko bi preizkusile metodologije za vključevanje kakovosti zraka v svoje podnebne in energetske strategije, kot so akcijski načrti za trajnostno energijo in podnebne spremembe (SECAP) v okviru Konvencije županov, in izboljšanje povezave z načrti za kakovost zraka, kot so načrti, oblikovani v okviru direktiv o kakovosti zunanjega zraka. Če in kjer je to primerno, je rezultate mogoče deliti z zadevnimi mrežami mest.
- Čist zrak za vse: državljani lahko zaradi zdravstvenih pogojev postanejo bolj občutljivi na onesnaženost zraka. Onesnaženost zraka lahko ima večji vpliv tudi v manj bogatih predelih mest, posledično pa na prebivalce teh predelov. Organi za urbani razvoj bi lahko inovativne ukrepe preizkusili na problematičnih področjih, kot so urbanistično načrtovanje, mobilnost, energija in informacije, in tako zmanjšali izpostavljenost tovrstnih ranljivih skupin onesnaženosti zraka, npr. z osredotočanjem na manj bogata mestna območja, kjer je onesnaženost visoka, in/ali na območja z vrtci in šolami, bolnišnicami in/ali domovi za ostarele.
- Znanost državljanov za čist zrak: indikativne meritve kakovosti zraka (npr. z uporabo zanesljivih in cenovno ugodnih senzorjev), ki bi dopolnjevale uradne postaje za spremljanje kakovosti zraka. Organi za urbani razvoj bi lahko, po potrebi tudi skupaj z zadevnimi zainteresiranimi stranmi, ki so odgovorne za spremljanje kakovosti zraka in javno zdravje, preizkusili in povezali znanost državljanov z orodji, ki so bila razvita za obdelavo podatkov, in s kvalificiranimi ter uveljavljenimi praksami spremljanja kakovosti zraka, izhajajoč iz izkušenj s sorodnimi projekti ([pripravljalni projekt LIFE o senzorjih](#); pilotni projekt EP o senzorjih).
- Obveščanje o čistem zraku: organi lokalnih oblasti pogosto uživajo visoko stopnjo političnega zaupanja, zato so primerni, da povečajo javno sprejemanje ukrepov za kakovost čistega zraka, npr. z zagotavljanjem in dokazovanjem pozitivnih vplivom na družbo, zdravje in dobro počutje. S projekti je treba preveriti inovativne pristope, ki so ustrezno usmerjeni na ključne segmente

lokalnega prebivalstva, kot so šole, gradbeni sektor in zdravstvena skupnost, ter tako povečati dojemljivost državljanov in spodbuditi vedenjske ter kulturne spremembe.

- Upravljanje čistega zraka: najboljše prakse upravljanja na več ravneh in med več sektorji. Učinkoviti ukrepi glede kakovosti zraka so na vseh ravneh odvisni od upravljanja, na vsaki od teh ravni pa od sodelovanja med sektorji, ki lahko vplivajo na kakovost zraka (npr. predpisi glede urbanističnega načrtovanja in gradbeni predpisi, mobilnost, vzdrževanje cest, zelena območja v mestih itd.). S projekti je treba oblikovati in preveriti inovativne pristope k politikam za čist zrak med različnimi ravni upravljanja, denimo na lokalni, regionalni in nacionalni ravni, ter med posameznimi sektorji.

Ker je tematika kakovosti zraka že drugič vključena v razpis za zbiranje ponudb za UIA, prijaviteljem priporočamo, da si ogledajo projekte, ki so bili odobreni v [tretjem razpisu za zbiranje predlogov](#).

3.2 KROŽNO GOSPODARSTVO

Splošna opredelitev in okvirne tematike

Prehod na krožno gospodarstvo, kjer se vrednost izdelkov, surovin in virov ohranja čim dlje v gospodarstvu, ustvarjanje odpadkov pa se čim bolj zmanjša, je [prednostna naloga EU](#). Voda je en ključnih virov v prehodu, posebna pozornost pa je namenjena krožnemu upravljanju voda v mestih.

Odpadna voda je največja neizkoriščena kategorija odpadkov v krožnem gospodarstvu. Kakovost ponovno uporabljene vode (npr. za namakalne sisteme v mestih) je mogoče izboljšati z izločanjem kemičnih onesnaževal iz vode. Vodni sistemi in sistemi za odpadno vodo so veliki porabniki energije v Evropi (sodeč po [projektu ENERWATER](#) (H2020), 22.000 čistilnih naprav odpadne vode v Evropi porabi več kot 1 % celotne porabe električne energije v EU). Evropska komisija je februarja 2018 sprejela predlog za pregled Direktive o pitni vodi, da bi se izboljšala kakovost pitne vode, državljanom pa zagotovil boljši dostop do vode in informacij. To bo državam članicam EU v pomoč pri upravljanju pitne vode na način, ki učinkovito izkorišča ta vir in je trajnosten, poraba energije in nepotrebna izguba vode pa manjša. Večje zaupanje v vodo iz pipe, boljši dostop in spodbujanje uporabe pitne vode bodo prav tako pripomogli k zmanjšanju količine plastenk. Predlogi v skladu z načeli novega evropskega steبرا socialnih pravic obvezujejo države članice EU, da izboljšajo dostop do varne pitne vode za vse in da zagotovijo dostop ranljivim ter marginaliziranim skupinam.

Hkrati je Evropska komisija izvedla oceno Direktive o čiščenju komunalne odpadne vode z namenom opredeliti, kaj je v preteklosti delovalo ter kateri so preostali ključni izzivi pri zbiranju in čiščenju komunalne odpadne vode.

Med številnimi sektorji, ki se soočajo s specifičnimi izzivi v kontekstu krožnega gospodarstva, je Evropska komisija sprejela tudi odločilne ukrepe na področju recikliranja plastike. Maja 2018 je bil kot del evropske strategije za plastiko, katere namen je reševanje problematike potratnih in škodljivih plastičnih odpadkov, podan nov predlog pravil, ki bi veljala po vsej Evropi in za 10 plastičnih proizvodov za enkratno uporabo, ki se najpogosteje znajdejo na evropskih obalah in v morjih, in za zavrženo ribolovno orodje. Predlagani ukrepi bodo pomagali pri prehodu Evrope na krožno gospodarstvo, pri doseganju ciljev ZN za trajnostni razvoj in pri izpolnjevanju obveznosti EU na področju podnebnih sprememb ter ciljev industrijske politike.

Pomen in vloga organov za urbani razvoj

Organi za urbani razvoj imajo bogate izkušnje na področju zagotavljanja ravnanja z odpadki kot storitvi splošnega pomena. Mesta so lahko tudi gonilo sprememb ter prehoda k bolj trajnostnim načinom proizvodnje in potrošnje. Imajo ključno vlogo pri boju proti smetenju in zmanjšanju širjenja količine trdnih odpadkov v okolju, kar vključuje tudi reke in morja. Nove obveznosti za proizvajalce plastičnih proizvodov za enkratno uporabo bodo sprejete z bodočo direktivo o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo, ki bo vključevala tudi obveznost financiranja ukrepov za zmanjšanje količine odpadkov. Mesta bodo v prvi vrsti tista, ki bodo dejansko izvajala te nove zahteve.

Mesta so pogosto odgovorna za trajnostno, učinkovito in pravično upravljanje voda (kar vključuje tudi zagotavljanje pitne vode in čiščenje odpadne vode). Dobro upravljanje znotraj omrežij in v obratih pozitivno vpliva na stroške vzdrževanja ter naložbe na lokalni ravni. Poleg tega so organi za urbani razvoj blizu državljanom, ko gre za vprašanja cenovne dostopnosti.

Pozivi organom za urbani razvoj

Ne želimo biti preveč strogi pri predpisovanju vrst projektov, ki jih pričakujemo, kljub temu pa mesta vabimo, da upoštevajo zlasti naslednje točke in odprta vprašanja:

Inovativne rešitve za zmanjšanje količine plastičnih proizvodov in drugih onesnaževal, kot so farmacevtski izdelki v komunalnih odpadkih in tokovih odpadnih voda, ki se osredotočajo na:

- plastične proizvode za enkratno uporabo (ki najpogosteje končajo v oceanih, kot to navaja direktiva o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo);
- odstranjevanje plastičnih odpadkov, mikroplastičnih delcev in drugih onesnaževal iz odtekačih voda in preplavljene vode ob neurjih;
- spodbujanje zbiranja in ločenega čiščenja odpadne vode, onesnažene s farmacevtskimi izdelki, na značilnih žariščnih točkah.

Inovativne rešitve za bolj krožno upravljanje voda v mestih, ki vključujejo:

- preoblikovanje zbiralnikov in čistilnih naprav odpadne vode, da bodo podnebno nevtralni oziroma pozitivni – zmanjšanje porabe energije/proizvodnja energije;
- izkoriščanje celotnega potenciala, ki ga ima ponovna uporaba komunalne odpadne vode;
- učinkovitejša raba vode/zmanjšanje porabe vode in izboljšanje dostopa do vode ter boljše cenovna dostopnost za ranljive in marginalizirane skupine.

Ker je tematika krožnega gospodarstva že drugič vključena v razpis za zbiranje ponudb za UIA, prijaviteljem priporočamo, da si ogledajo projekte, ki so bili odobreni v [drugem razpisu za zbiranje predlogov](#).

3.3 KULTURA IN KULTURNA DEDIŠČINA

Splošna opredelitev in okvirne tematike

[Kultura](#) in [kulturna dediščina](#) ter kulturni in ustvarjalni sektorji so pomembna sredstva za konkurenčnost ter socialno kohezijo regij, hkrati pa ključni elementi identitete mest in regij. Poleg tega kulturno sodelovanje pomembno vpliva na kakovost življenja prebivalcev, izboljšuje njihovo dobro počutje in krepi občutek pripadnosti.

Čeprav sta kultura in kulturna dediščina [pomemben element strategij za razvoj mest in regij](#), njun potencial ni vedno v celoti izkoriščen. Razloge je mogoče iskati v ohranjanju tradicionalnega pristopa, s katerim se naložbe v tistih sektorjih osredotočajo izključno na kulturno produkcijo oziroma na fizične posege na območjih ali v zgradbah kulturne dediščine. Čeprav so te naložbe ključne za podporo razvoju kulturnih vrednot in/ali umetniškega izražanja ter za prenos snovne in nesnovne evropske kulturne dediščine na prihodnje generacije, je temeljnega pomena, da spodbujamo [inovativne pristope](#), ki se osredotočajo na trajne ukrepe ter kar najbolje izkoriščajo družbene in gospodarske koristi ozemelj ter skupnosti.

V skladu s splošnimi načeli morajo te naložbe temeljiti na:

- celostnih pristopih, in sicer z boljšim izkoriščanjem potenciala, ki ga kultura in kulturna dediščina imata pri ustvarjanju koristi na [različnih področjih politike](#) (tj. raziskave, prevoz, turizem, zaposlovanje, okolje, podjetništvo – kultura in kulturna dediščina sta deležni koristi številnih politik EU, programov in financiranja, kot je program [Ustvarjalna Evropa](#), pa tudi [evropski strukturni in investicijski skladi](#), [Obzorje 2020](#), [program COSME](#), [program Evropa za državljane](#) oziroma [instrumenti EU za financiranje zunanjega delovanja](#)) in za kakovost ukrepov v mestih.

- k ljudem usmerjenih pristopih, tj. s prilagajanjem ukrepov za dejanske potrebe ljudi in skupnosti, ki imajo možnost izkoristiti vire kulture in kulturne dediščine z [aktivno udeležbo pri sprejemanju odločitev](#), soustvarjanjem in soizvajanjem;
- modelih odprtega upravljanja, tj. z vključevanjem širokega spektra akterjev v javnih, neprofitnih in zasebnih sektorjih (zlasti malih in srednje velikih podjetij), ki imajo možnost ustvarjati inovativne oblike financiranja kulture in kulturne dediščine ter neposredne in posredne gospodarske ali družbene koristi.

Pomen in vloga organov za urbani razvoj

Mesta so laboratoriji inovacij, usmerjenih h kulturi. Igrajo lahko ključno vlogo, saj lahko s svojimi strategijami omogočijo državljanom in skupnostim, da v prihodnosti izkoristijo vire kulture in kulturne dediščine, obenem pa so lahko katalizator za širok spekter zainteresiranih strani in organov oblasti, ki jih zadevajo celostne naložbe. Celostna, krajevno usmerjena razvojna prizadevanja, prilagojena lokalnim pogojem, imajo več možnosti za uspešne rezultate. Na primer, ugotovljeno je bilo, da lahko strateški, dolgoročen in aktiven pristop h kulturi, kot ga zahteva oznaka [Evropska prestolnica kulture](#), prinese [trajne koristi za mesta in regije](#).

Tovrsten celostni pristop mora odražati zlasti potrebe lokalnih prebivalcev, da olajša njihov [dostop do kulture in kulturno sodelovanje](#). Ideja »dostopa« se osredotoča na omogočanje uporabe razpoložljive kulturne ponudbe, med drugim tudi tako, da »odpira vrata« netradicionalnemu občinstvu, ki lahko tako uživa v kulturni ponudbi oziroma obiskuje območja kulturne dediščine, ki so bila v preteklosti zaradi različnih ovir težje dostopna. Ideja »sodelovanja« (pri sprejemanju odločitev, ustvarjalnih procesih itd.) priznava državljane kot aktivne sogovornike, s katerimi se je treba posvetovati ali jih vsaj vključiti pri načrtovanju in oblikovanju kulturne ponudbe.

Da bo mogoče ustvariti koristi za družbo, morajo biti ukrepi in projekti čim bolj odprti in vključujoči, da imajo vsi državljani in skupnosti možnost sodelovanja in koriščenja teh virov. Žal pa razpoložljivi podatki o [kulturnem sodelovanju v EU](#) kažejo, da mnogi Evropejci zaradi številnih [ovir](#) ne sodelujejo v kulturnih dejavnostih in ne obiskujejo kulturnih območij. V [novi evropski agendi za kulturo](#), ki jo je maja 2018 predlagala Evropska komisija, je bilo ugotovljeno, da obstajajo jasne možnosti za povečanje kulturnega sodelovanja Evropejcev. Dostop do kulture je bil tudi en od posebnih ciljev evropskega leta kulturne dediščine 2018. Poleg tega politična zapuščina tega leta, tj. [evropski okvir za ukrepanje na področju kulturne dediščine](#), navaja, da spodbujanje sodelovanja na področju kulturne dediščine ostaja izziv, in predlaga številne ukrepe, ki se osredotočajo zlasti na oziroma ostajajo relevantni za mesta v EU.

Pozivi organom za urbani razvoj

V okviru pobude Urban Innovative Actions in upoštevajoč dejavnosti Evropske unije v zvezi s tem organe za urbani razvoj vabimo, da preizkusijo inovativne, v skupnost usmerjene rešitve glede dostopnosti in sodelovanja v kulturi ter kulturni dediščini, ki lahko pozitivno vplivajo na rast in delovna mesta ter socialno kohezijo in socialno vključenost.

Ne želimo biti preveč strogi pri predpisovanju vrst projektov, ki jih pričakujemo, kljub temu pa mesta vabimo, da upoštevajo zlasti naslednje tematike in odprta vprašanja:

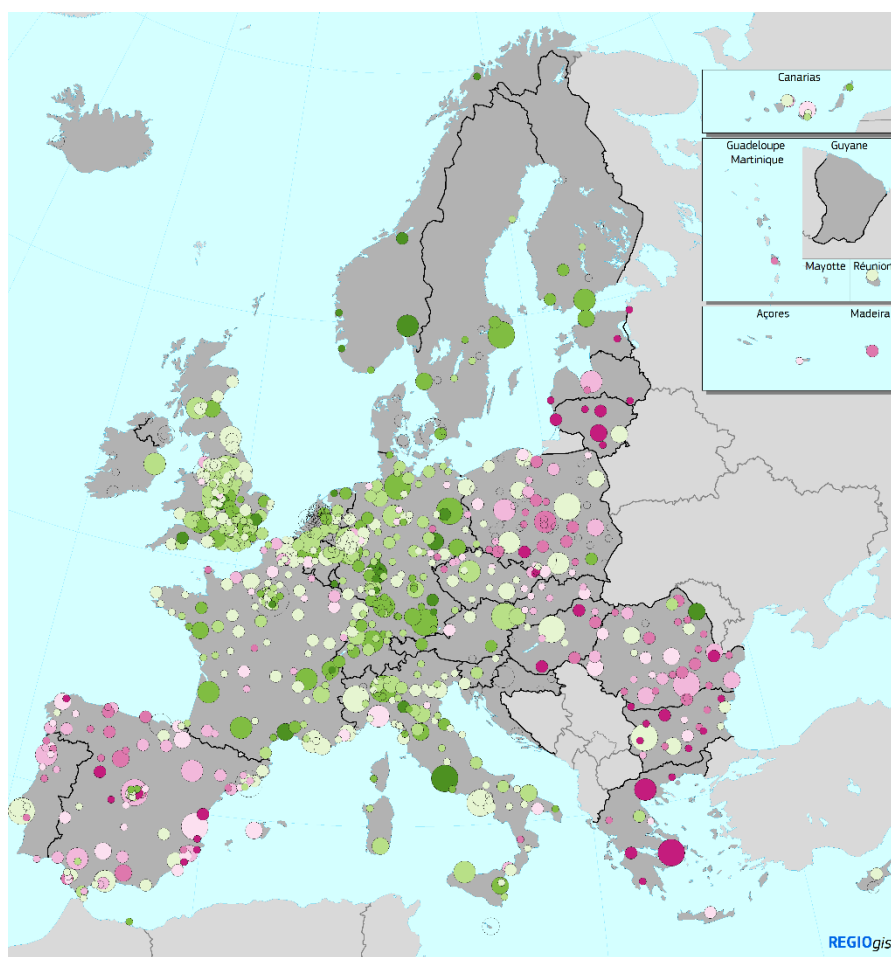
- Spodbujanje socialne vključenosti in kohezije z izboljšanjem dostopa do sodelovanja v kulturnih ter rekreacijskih storitvah, zlasti pa dostopa do kulturnih »tretjih krajev« (tj. splošno znanih fizičnih krajev, kjer se ljudje lahko povezujejo med sabo, kot so kulturna središča, muzeji, rekreacijska središča, mestni vrtovi ali javne knjižnice).
- Opredelitev in uvedba inovativnega participativnega upravljanja ter modelov upravljanja za kulturno dediščino in kulturne dobrine; to lahko med drugim vključuje iskanje sinergij med mestnimi politikami in digitalno humanistiko, kar lahko koristi v kulturo usmerjenim participativnim mestnim procesom (glejte npr. [evropski projekt CrossCult](#)).
- Izboljšanje naravne dediščine, zlasti v primestnih območjih in starih mestnih jedrih, da bi ustvarili javne prostore, ki bi pripomogli k večjemu občutku pripadnosti in prilagodljivosti mest.
- Spodbujanje lokalnega zaposlovanja s trajnostnimi poslovnimi modeli za kulturo in kulturno dediščino na podlagi sodelovanja zainteresiranih strani in inovativnih javno-zasebnih partnerstev.
- Iskanje inovativnih modelov za povečanje družbenega in fizičnega dobrega počutja z boljšim dostopom do in sodelovanjem v kulturi ter kulturni dediščini.
- Opredelitev novih strategij za bolj trajnostne turistične tokove z izkoriščanjem potenciala manjših/primestnih/podeželskih območij kulturne dediščine.
- Spodbujanje medkulturnega dialoga z boljšim dostopom do kulture in večjim kulturnim sodelovanjem.

3.4 DEMOGRAFSKE SPREMEMBE

Splošna opredelitev in okvirna tematika

Kar 43 % prebivalstva EU živi v regiji NUTS 3, kjer je prebivalstvo med leti 2005 in 2015 zaradi naravnega zmanjšanja upadlo. Na drugi strani skoraj tretjina prebivalstva EU, natančneje 31 %, živi v regiji, kjer je prebivalstvo med leti 2005 in 2015 upadlo zaradi izseljevanja, tj. več ljudi je regijo zapustilo kot se jih je vanjo priselilo. Največji upad so doživele regije, kjer sta se hkrati pojavila tako

naravno zmanjšanje kot neto izseljevanje (za več podrobnosti glejte [Sedmo poročilo o ekonomski, socialni in teritorialni koheziji](#)). Nasprotno se je zgodilo v regijah glavnih mest in velemest, kjer je prebivalstvo naraslo. Na ravni mest se številna neglavna, majhna in srednje velika mesta v EU v zadnjih desetletjih soočajo z upadom prebivalstva, tj. mesta se krčijo. Grafikon v nadaljevanju kaže spreminjanje prebivalstva v mestih EU v obdobju 2012–2017, kot je to opredelil EUROSTAT. Ta pojav vpliva na EU na splošno, zlasti pa na države v Vzhodni in Južni Evropi.

Population change by city, 2012-2017

Urban centre population

- < -10
- -10 - -5
- -5 - -2.5
- -2.5 - 0
- 0 - 5
- 5 - 10
- 10 - 15
- >= 15
- No data

Urban centre population

- < 100000
- 100000 - 250000
- 250000 - 500000
- 500000 - 1000000
- 1000000 - 5000000
- >= 5000000

2013-2018: FI, PT, SK
 2012-2017: BG, CZ, DE, EE, ES, IT, LT, LV, RO, UK
 2011-2017: SE*
 2011-2016: BE, CH, HU, IE, LU, SI
 2009-2014: AT, FR, NL, PL
 2008-2013: NO
 2006-2011: EL*
 different reference periods for some cities
 Sources: Eurostat, DG REGIO

0 500 km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Pomen in vloga organov za urbani razvoj

Krčenje mest predstavlja temeljne izzive za mestne družbe, postopke načrtovanja in strukture upravljanja. Upad prebivalstva vpliva na skorajda vsa področja mestnega življenja: podjetja in

zaposlovanje, stanovanja, socialno (tudi šole) in tehnično infrastrukturo, financiranje občin, socialno kohezijo, segregacijo itd. Krčenje povzroča neskladje med ponudbo in povpraševanjem za objekte, mestne prostore in infrastrukturo. Vodenje oziroma upravljanje krčenja mest je težavno, saj obstaja tveganje, da ureditve upravljanja pod pogoji, ki jih krčenje ustvarja, postane nestabilno in razdrobljeno.

Mesta, ki se krčijo, prizadenejo zlasti staranje prebivalstva, npr. razpoložljivost socialnih in zdravstvenih storitev, in spremembe trga dela, npr. zmanjševanje aktivne delovne sile. Ti posledici močno vplivata na trajnostni gospodarski razvoj. Poleg tega je med vzroki za upad prebivalstva tudi suburbanizacija oziroma širjenje mestnih območij, kjer prihaja do razpršenosti prebivalstva, ki se seli iz mestnega središča v obrobje mesta. Na krčenje mest in upad prebivalstva dodatno vplivajo tudi tokovi izseljevanja iz držav članic Srednje, Vzhodne in Južne Evrope.

Sprejemanje, da do krčenja prihaja, in prilagajanje na gospodarske ter demografske pogoje sta lahko priložnost za organe za urbani razvoj, da posodobijo lokalno upravljanje in javne storitve ter reorganizirajo politike glede javnih zgradb in rabe zemljišč.

Pozivi organom za urbani razvoj

Organe za urbani razvoj vabimo, da preizkusijo inovativne rešitve za prilagoditev demografskemu upadu, obrnitev demografskih trendov in pritegnitev ustreznih gospodarskih dejavnosti ter državljanov, ki delujejo na področju trajnostnega razvoja v mestih, da bo mogoče izničiti učinke demografskega upada. Ne želimo biti preveč strogi pri predpisovanju vrst projektov, ki jih pričakujemo, kljub temu pa mesta vabimo, da upoštevajo zlasti naslednje točke in odprta vprašanja:

- dostop do v skupnost usmerjenih socialnih in zdravstvenih storitev, udeležba delovne sile z rešitvami za otroško varstvo/oskrbo starejših, izboljšanje kakovosti življenja, med drugim tudi s participativnimi metodami s poudarkom na dialogu med spoloma in med generacijami;
- dostopnost in vzdržnost osnovnih javnih storitev;
- reorganizacija obstoječe javne infrastrukture in storitev;
- reorganizacija rabe zemljišč in javnih zgradb;
- razvoj t. i. družbe 5.0, npr. z uporabo robotike in umetne inteligence;
- razvoj »gospodarstva sivolasi«;
- krepitev aktivne delovne sile z ohranitvijo in prekvalifikacijo lokalne delovne sile ter s privabljanjem zaposlenih delavcev;
- spodbujanje lokalnega podjetništva, zlasti za mlado prebivalstvo;

- krepitev zmožnosti institucij trga dela, sredstev za poklicno izobraževanje in usposabljanje ter vseživljenjskega učenja.

Vzporedno z večjimi mesti je pozornost mogoče nameniti tudi manjšim in srednje velikim mestom, ki se krčijo. Če inovativne rešitve zahtevajo posredovanje med mestnimi in podeželskimi območji ali pristop na podlagi funkcionalnega območja, bo v sklopu te tematike mogoče vključiti lokalne upravne enote, ki so glede na svojo stopnjo urbanizacije v okviru partnerstva za projekt opredeljene kot podeželske. Toda v razdelku 2.2 tega dokumenta je navedeno, da »lokalne upravne enote, ki so glede na svojo stopnjo urbanizacije razvrščene kot podeželske, ne morejo biti navedene kot glavni organi za urbani razvoj (in zato ne morejo poslati predlogov projekta), njihovih prebivalcev pa ni mogoče upoštevati za doseganje spodnje meje, ki znaša 50.000 prebivalcev. Spodnjo mejo števila prebivalcev mora zagotoviti glavni organ za urbani razvoj, sčasoma pa tudi drugi pridruženi organi za urbani razvoj, ki so glede na stopnjo urbanizacije razvrščeni kot mesta, kraji in/ali predmestja.«

Organi za urbani razvoj, ki se prijavljajo za to temo, morajo zagotoviti statistične podatke, ki dokazujejo upad prebivalstva in s katerimi bi bilo mogoče upravičiti status mesta, ki se krči. Zato vas prosimo, da upoštevate, da je zmanjšanje celotnega prebivalstva (pogoj za krčenje) **nujen pogoj**, ko se prijavljate za to tematiko za peti razpis za zbiranje ponudb. Ko je ta pogoj dokazan, lahko mesta pošljejo predloge, s katerimi obravnavajo posebna vprašanja, kot so »gospodarstvo sivolasih«, privabljanje mladih nadarjenih posameznikov itd. Dokaz pogoja za krčenje v nobenem primeru ne bo preverjen v sklopu preverjanja ustreznosti, ampak pri strateški oceni, ko bo potekalo preverjanje pomena lokalnega izziva. Zato prijavitelje prosimo, da svoje razloge/utemeljitev upada prebivalstva podajo v razdelku **C.1.1 »Glavni izzivi, ki jih je treba obravnavati«** v prijavnici.

4 Načelo financiranja

Načelo skupnih stroškov

Pobuda UIA upošteva načelo skupnih stroškov. Projekt je deležen sofinanciranja iz ESRR v višini do 80 % upravičenih stroškov. Vsak partner, ki prejme sredstva iz sklada ESRR, mora poskrbeti za javne ali zasebne prispevke, s katerimi zapolni svoj proračun (v višini vsaj 20 %), bodisi iz lastnih bodisi iz drugih virov. Prispevki partnerjev so lahko v gotovini ali stvarnih sredstvih. Opomniti je treba, da se neplačano prostovoljno delo v sklopu pravil UIA glede ustreznosti ne šteje kot upravičeno, medtem ko se plačano osebje šteje kot prispevek v gotovini.

Plačila iz ESRR

Plačilna shema UIA je v veliki meri osnovana na načelu vnaprejšnjih plačil iz ESRR⁸ in na načelu povračila dejansko nastalih stroškov (vključno s pavšalnimi stroški):⁹

- Prvo vnaprejšnje plačilo iz ESRR v višini 50 % donacije ESRR prejme glavni organ za urbani razvoj v 90 dneh po podpisu pogodbe o dodelitvi nepovratnih sredstev (in sporazuma o partnerstvu, kjer je to potrebno). Prvo vnaprejšnje plačilo pokriva tudi pavšalni znesek za stroške priprav (največ 16.000 EUR iz ESRR).
- Drugo vnaprejšnje plačilo iz ESRR v višini 30 % donacije ESRR prejme glavni organ za urbani razvoj po predložitvi in odobritvi vmesnega poročila o napredku ter ko nadzornik na prvi stopnji preveri izdatke projekta. Evidentirani izdatki morajo znašati vsaj 70 % obroka vnaprejšnjega financiranja (kar ustreza 35 % skupnega proračuna projekta).
- Tretje plačilo iz ESRR, ki ustreza največ 20 % donacije ESRR (minus pavšalni znesek, namenjen zaključku projekta in prenosu znanja) prejme glavni organ za urbani razvoj po predložitvi in odobritvi končnega poročila o napredku. To poročilo, ki mora biti predloženo največ 3 mesece po datumu zaključka projekta, vključuje končni izdatek projekta, ki ga preveri nadzornik na prvi stopnji. Upoštevati je treba, da tretje plačilo ni več osnovano na načelu vnaprejšnjega plačila, ampak na načelu povračila nastalih in plačanih stroškov. Zato morajo projektni partnerji poskrbeti za vnaprejšnje financiranje izdatkov med zadnjo fazo izvajanja projekta.
- Zadnje plačilo iz ESRR prejme glavni organ za urbani razvoj po odobritvi končnega poročila o kakovosti (ki je predloženo najkasneje eno leto po datumu zaključka projekta). Znesek plačila ne presega 12.000 EUR in pokriva zaključek faze projekta ter prenos znanja.

5 Oblikovanje in razvoj projekta

5.1 Partnerstvo v okviru pobude Urban Innovative Actions

Samo organi za urbani razvoj, ki izpolnjujejo pogoje, kot je določeno z 2. členom delegiranega akta UIA, lahko v okviru razpisa za zbiranje ponudb za UIA pošljejo prijavnico.

Toda v okviru pobude UIA se od organov za urbani razvoj pričakuje, da bodo oblikovali trdna partnerstva na lokalni ravni z ustreznim naborom dopolnjujočih se partnerjev. Vsi partnerji morajo biti iz EU. Partnerstvo za projekt UIA lahko tvorijo glavni organ za urbani razvoj, pridruženi organi za urbani

⁸ Kot je navedeno v sporazumu o prenosu pooblastil med Evropsko komisijo in Region Hauts-de-France (prej-Region Nord-Pas-de-Calais) v 2015.

⁹ Idem.

razvoj in partnerske organizacije. Širša skupina zainteresiranih strani ni del partnerstva za projekt, toda v projekt mora biti kljub temu vključena.

- **Glavni organ za urbani razvoj:** pobuda UIA deluje na osnovi organa za urbani razvoj, ki je odgovoren za izvajanje in vodenje celotnega projekta. Glavni organ za urbani razvoj s pooblaščenim subjektom podpiše pogodbo o dodelitvi nepovratnih sredstev in prejme sredstva iz ESRR, ki jih razdeli ostalim partnerjem (pridruženim organom za urbani razvoj in/ali partnerskim organizacijam) glede na njihove specifične vloge ter odgovornosti (in zadevni proračun). V primeru organiziranih skupin bodo institucija in vsi drugi organi za urbani razvoj v okviru projekta UIA upoštevani kot en sam organ za urbani razvoj ter v okviru projekta UIA navedeni kot glavni organ za urbani razvoj.
- **Pridruženi organi za urbani razvoj:** Vsakršna zveza organov za urbani razvoj (nacionalne/regionalne zveze organov za urbani razvoj, teritorialni pakti ali zveze, razvojna okrožja itd.), ki imajo oziroma nimajo pravnega statusa organizirane skupine, in posamezni organi za urbani razvoj, ki nimajo formaliziranih sporazumov o sodelovanju, a so v okviru pobude UIA pripravljene predložiti skupno prijavo, morajo v prijavnici kot glavni organ za urbani razvoj navesti eno lokalno upravno enoto kot, druge lokalne upravne enote pa kot pridružene organe za urbani razvoj. Pridruženi organi za urbani razvoj bodo odgovorni za izvedbo specifičnih dejavnosti in za zagotavljanje s tem povezanih končnih izsledkov/učinkov. Pridruženim organom za urbani razvoj bo namenjen delež proračuna projekta in bodo izdajali poročila o stroških, nastalih pri izvajanju dejavnosti. Podrobne informacije o pridruženih organih za urbani razvoj (vključno s pravnim statusom, izkušnjami in kompetencami, osebami za stik itd.) je treba navesti v prijavnici.
- **Partnerske organizacije:** institucije, agencije, organizacije, partnerji iz zasebnega sektorja in združenja, ki bodo aktivno sodelovale pri izvajanju projekta. Organi za urbani razvoj morajo svoje partnerske organizacije izbrati ob upoštevanju načel preglednosti in enakega obravnavanja. Odgovorne bodo za izvedbo specifičnih dejavnosti in za zagotavljanje s tem povezanih končnih izsledkov/učinkov. Omeniti je treba, da so do sodelovanja pri projektu kot partnerske organizacije upravičene samo organizacije, ki imajo status pravnih oseb. Svetovalna podjetja, katerih primarni cilj je oblikovanje in vodenje evropskih projektov, pri projektu ne morejo sodelovati kot partnerske organizacije.

- V načrtovanje in izvajanje projekta je treba vključiti **večjo skupino zainteresiranih strani**. Tovrstno skupino lahko sestavljajo institucije, agencije, organizacije in združenja. Njihova vloga ne bo neposredna (in zato za izvajanje ne bodo imele ločenega proračuna), a bo njihov prispevek kljub temu pomemben, saj bodo skrbale za nemoteno in učinkovito izvajanje projekta, imele pa bodo tudi delež v lastništvu projekta.

Podrobne informacije o vlogah in odgovornostih organov za urbani razvoj (če je to ustrezno, tudi pridruženih organov za urbani razvoj) ter partnerskih organizacij so navedene v razdelku 2.1 navodil za UIA.

5.2 Projektne dejavnosti

Dejavnosti v okviru projektov UIA bodo organizirane okrog delovnih paketov, podpirale pa bodo enega ali več tematskih ciljev ESRR in z njimi povezano prednostno naložbo oziroma naložbe, kot je določeno v prvem odstavku 9. člena Uredbe o skupnih določbah¹⁰ za sklade ESI in v 5. členu ESRR.

V ta namen je treba uporabiti različne vrste delovnih paketov, ki so navedeni v nadaljevanju:

- Priprava DP
- Vodenje projekta za DP
- Komunikacija v sklopu DP
- Izvajanje DP
- Naložba DP

Razen za naložbo delovnega paketa so vse druge vrste delovnih paketov pri uporabi projekta UIA obvezne.

Poleg tega bo pri vsakem projektu sodeloval strokovnjak UIA, ki bo:

- zagotavljal stalno svetovanje in vodenje glede vsebine ukrepa, zlasti v zvezi z inovativno vsebino;
- pomagal pri pripravi dokumentacije in predvidevanju učinkov, s katerimi bo mogoče zajeti in širši javnosti posredovati pridobljena spoznanja, dobre prakse idr.;

¹⁰ Uredba o skupnih določbah (EU) št. 1303/2013:
<http://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=celex:32013R1303>.

- skrbel, da bo mogoče zagotoviti dosledno izvajanje ukrepa in skladnost ukrepa z dogovorjenim predlogom.

Stroški strokovnjakov UIA (kar vključuje potne stroške in stroške nastanitve) bodo kriti iz proračuna pobude UIA, zato ne bodo vključeni v proračune projektov.

Več informacij o strukturi delovnega načrta za projekt UIA ter o vlogi in nalogah strokovnjakov UIA je navedenih v navodilih za UIA.

5.3 Proračunske postavke in upravičeni izdatki

Vsi izdatki v zvezi z izvajanjem projektov UIA bodo v skladu z navodili UIA (glejte razdelek 4.2) upravičeni in v proračun vključeni v obliki ustreznih proračunskih postavk:

- zaposleni,
- sedež in uprava,
- potni stroški in nastanitev,
- zunanji strokovni sodelavci in storitve,
- oprema,
- infrastrukturna in gradbena dela.

5.4 Dodatni premisleki: javno naročanje, revizija in državna pomoč

Projektni partnerji, ki izpolnjujejo opredelitev javnega naročnika v skladu z ustrezno nacionalno zakonodajo o javnih naročilih, morajo upoštevati veljavne predpise javnega naročanja.

Prijavljene izdatke projekta mora revidirati nadzornik na prvi stopnji. Neodvisno mnenje nadzornika na prvi stopnji mora pokrivati zakonitost in pravilnost prijavljenih izdatkov, zagotovitev izdelkov in storitev, veljavnost prijavljenih odhodkov ter skladnost izdatkov in dejavnosti s pravili Unije in nacionalnimi pravili. Ker je nadzornik na prvi stopnji imenovan in plačan neposredno v okviru pobude UIA, partnerstvo za projekt pri določanju proračuna projekta vanj ne vključi stroškov nadzora (revizije).

Da bi se ohranili enaki pogoji za vsa podjetja, dejavna na notranjem trgu, morajo biti odobreni projekti oblikovani v skladu s pravili o državni pomoči, da se zagotovi učinkovitost javne porabe in prepreči izkrivljanja trga, kot so izpodrivanje zasebnih sredstev, ustvarjanje neučinkovitih tržnih struktur ali

ohranjanje neučinkovitih podjetij.¹¹ Paziti je treba in zagotoviti, da financiranje v okviru pobude Urban Innovative Actions ne izkrivlja konkurence in brez ustreznega razloga ne posega na trg.

Natančneje to pomeni, da je UIA instrument EU, ki se upravlja centralno, za njegovo izvajanje pa s posrednim upravljanjem skrbi pooblaščen subjekt, tj. Region Hauts-de-France. Evropska komisija financira pobudo Urban Innovative Actions iz ESRR (do 80 % stroškov projekta), kar pa se ne obravnava kot sredstva pod nadzorom držav članic in ne sodi v okvir zakonodaje o državni pomoči. Preostalo (vsaj 20 % stroškov projekta) lahko krijejo bodisi zasebni bodisi javni prispevki. Ko tovrstni prispevki prihajajo iz zasebnih virov, ne spadajo več v okvir zakonodaje o državni pomoči. Ko prispevki prihajajo iz javnih virov in če so projektne dejavnosti negospodarske, financiranje tovrstnih dejavnosti ne predstavlja državne pomoči. Toda ko so prispevki, ki prihajajo iz javnih virov države članice, namenjeni projektom, ki vključujejo »gospodarske dejavnosti«, tj. ponudbo blaga ali storitev na trgu, morajo biti tovrstni projekti oblikovani tako, da vsakršni javni prispevki izpolnjujejo pravila o državni pomoči na vseh ravneh, in sicer bodisi na ravni lastnika, projektanta in/ali upravljavca projekta oziroma objekta. V tovrstnih primerih morajo zagotovljena javna sredstva izpolnjevati zahteve uredbe De Minimis ali pogoje, ki so določeni v uredbi o splošnih skupinskih izjemah (GBER), oziroma pogoje iz odločbe o storitvah splošnega gospodarskega pomena (SGEI).

Podrobne informacije o javnem naročanju in državni pomoči so navedene v navodilih za UIA.

6 Prijavni postopek

Prijavni paket petega razpisa za zbiranje predlogov za UIA obsega naslednje:

- Obstoječe pogoje (na voljo v vseh jezikih EU). Toda upoštevajte, da v primeru neskladja velja različica v angleščini.
- Tehnična navodila za uporabo elektronske platforme za izmenjavo podatkov Electronic Exchange Platform (EEP);
- Podrobna navodila za izpolnjevanje prijavnice (na voljo na spletu v vseh jezikih EU v sistemu EEP). Toda upoštevajte, da v primeru neskladja velja različica v angleščini.

¹¹ Obsežnejšo razlago pojma državne pomoči najdete v Obvestilu Komisije o pojmu državne pomoči po členu 107(1) Pogodbe o delovanju EU (»NOA«), ki je objavljena na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32013R1301>.

Delovna različica prijavnice in potrdila je na voljo tudi kot orodje za pomoč pri postopku priprave prijavnice (dokument je na voljo samo v angleščini).

V veliki meri bo v zvezi s splošnimi pravili pobude treba upoštevati tudi navodila za UIA (na voljo samo v angleščini).

Vsa dokumentacija je na voljo na spletnem mestu UIA, kjer so na eni strani zbrane vse zadevne informacije.

Prijavni postopek je v celoti elektronski in poteka po elektronski platformi za izmenjavo podatkov [Electronic Exchange Platform \(EEP\)](#). **Prijava obsega prijavnico in skenirano ter podpisano potrdilo.** Naložiti je mogoče tudi prilogo in jo priložiti prijavnici. Priloga je lahko zemljevid za območje ukrepanja, grafikon, infografika itd. Zahteve glede vrste in velikosti datoteke, ki bo priložena, so navedene v navodilih za EEP.

Zelo je priporočljivo, da prijavitelji prijavnice izpolnijo v angleščini, čeprav jih je mogoče oddati v katerem koli uradnem jeziku EU.

Omeniti je treba, da bo strateška in operativna ocena opravljena na podlagi angleške različice prijavnice (prevode v angleščino bo opravil zunanji izvajalec storitev, ki ga bo stalni sekretariat najel v primeru, da bo prijavnica oddana v katerem drugem jeziku). Stalni sekretariat za kakovost prevodov ne more jamčiti, zato bo prevod opravljen na lastno odgovornost prijavitelja. Pogodba o dodelitvi nepovratnih sredstev, vodenje projekta, uradna poročila, ključni končni izsledki in vsa komunikacija s pooblaščenim subjektom ter stalnim sekretariatom morajo biti v angleščini.

Zadnji rok za oddajo prijavnice in potrdila je 12. 12. 2019 do 14.00 CET.
--

7 Izbirni postopek

Ko je prijavnica oddana, mora iti skozi izbirni postopek, ki je organiziran v skladu z naslednjimi koraki:

1. preverjanje ustreznosti,
2. strateška ocena,
3. operativna ocena.

7.1 Preverjanje ustreznosti

Po zaključku razpisa stalni sekretariat izvede preverjanje skladnosti vseh prijavnic za projekt. Namen preverjanja ustreznosti je:

- preveriti skladnost prejetih prijavnic in njihovih prilog z uradno sprejetimi merili ustreznosti;
- izogniti se nadaljnjim ocenam neustreznih prijavnic;
- zagotoviti enako obravnavanje vseh predlogov, ki bodo izbrani za financiranje.

Merila ustreznosti UIA so naslednja:

1. Prijava je bila oddana elektronsko prek platforme EEP pred iztekom roka, ki je naveden v pogojih razpisa za zbiranje predlogov.
2. Prijava je izpolnjena v celoti (vključno z vsemi obveznimi delovnimi paketi).
3. Prijavitelj je en sam organ za urbani razvoj v okviru lokalne upravne enote, ki je glede na stopnjo urbanizacije opredeljena kot mesto, kraj ali predmestje in šteje najmanj 50.000 prebivalcev.

ALI

Prijavitelj je zveza ali združenje organov za urbani razvoj s pravnim statusom organizirane skupine, ki jo sestavljajo lokalne upravne enote, kjer večina (več kot 50 %) prebivalcev živi v lokalnih upravnih enotah, ki so glede na stopnjo urbanizacije opredeljene kot mesta, kraji ali predmestja ter skupaj štejejo najmanj 50.000 prebivalcev.

ALI

Prijavitelj je zveza ali združenje organov za urbani razvoj brez pravnega statusa organizirane skupine, kjer so vsi vpleteni organi za urbani razvoj (glavni organ za urbani razvoj in pridruženi organi za urbani razvoj) lokalne upravne enote, ki so glede na stopnjo urbanizacije opredeljene kot mesta, kraji ali predmestja ter skupaj štejejo najmanj 50.000 prebivalcev (glavni organ za urbani razvoj plus pridruženi organi za urbani razvoj).

4. V primeru zveze ali združenja, ki nima pravnega statusa organizirane skupine, morajo biti v prijavnici določeni glavni organ za urbani razvoj in pridruženi organi za urbani razvoj.
5. Podeželske lokalne upravne enote, če obstajajo, so kot pridruženi organi za urbani razvoj navedene samo za ta razpis za zbiranje predlogov in samo za predloge, ki obravnavajo tematiko »demografske spremembe«. V tem primeru spodnjo mejo 50.000 prebivalcev dosegajo vse lokalne upravne enote (glavni in pridruženi organi za urbani razvoj), ki so razvrščene kot mesta, kraji in/ali predmestja.
6. Obdobje ustreznosti je upoštevano: z datumom zaključka projekta so izpolnjene zahteve razpisa in pobude.
7. Upoštewane so zahteve glede zgornje meje proračunskih sredstev in načela sofinanciranja.

8. Vsi sodelujoči partnerji (glavni organ za urbani razvoj, pridruženi organi za urbani razvoj in partnerske organizacije) prihajajo iz držav članic EU.
9. Organi za urbani razvoj (glavni organi za urbani razvoj in/ali pridruženi organi za urbani razvoj), ki se prijavljajo, sodelujejo pri samo enem predlogu projekta v okviru istega razpisa za zbiranje ponudb.
10. Organi za urbani razvoj (glavni organi za urbani razvoj in/ali pridruženi organi za urbani razvoj), ki se prijavljajo, niso bili izbrani in niso prejeli financiranja za isto tematiko iz prejšnjega razpisa za zbiranje ponudb.
11. Potrdilo, ki ga podpiše pravni zastopnik (glavnega) organa za urbani razvoj, je naloženo v sistem EEP.

Če vse zahteve, ki so določene zgoraj, niso izpolnjene, prijava ne bo upoštevana, nadaljnja ocena pa ne bo izvedena. Prijavitelji bodo o odločitvi glede njihove prijave (če je bila odobrena ali ne) obveščeni ob zaključku preverjanja ustreznosti.

7.2 Strateška ocena

Prijave, ki so razglašene za ustrezne, bodo morale prestati tudi strateško oceno, ki jo izvaja skupina zunanjih strokovnjakov. Strateška ocena predstavlja 80 % ponderiranja, ki je podano za skupno oceno projekta, in obsega naslednja merila:

- inovativnost (40 % ponderiranja) – v kolikšni meri je prijavitelj zmožen pokazati, da je predlog projekta nov (na ozemlju zadevnega urbanega območja in drugje v EU še ni bil preverjen in izveden) in ima jasen potencial za zagotavljanje dodane vrednosti;
- partnerstvo (15 % ponderiranja) – v kolikšni meri je sodelovanje ključnih zainteresiranih strani (pridruženih organov za urbani razvoj, če obstajajo, partnerskih organizacij in širše skupine zainteresiranih strani) pomembno za izvajanje projekta;
- merljivost (15 % ponderiranja) – v kolikšni meri bo projekt dosegel merljive rezultate;
- prenosljivost in razširitev (10 % ponderiranja) – v kolikšni meri bo projekt mogoče prenesti na druga urbana območja po vsej Evropi. V kolikšni meri projekt jasno pojasnjuje, kako bo ukrep mogoče razširiti, če bo uspešno sprejet.

Okvirna vprašanja o oceni za posamezno merilo so podana v razdelku 3.2.2 navodil za UIA.

Skupina zunanjih strokovnjakov bo preverila tudi, ali projekti prispevajo k tematskim ciljem za sklade

EFI in za skupni strateški okvir, kot je določeno v prvem odstavku 9. člena Uredbe o skupnih določbah, in ali podajajo celostne odgovore na predstavljene izzive ter izpolnjujejo načela trajnostnega razvoja v mestih. Evropska komisija in pooblaščen subjekt se lahko odločita, da projekta zaradi premajhnega prispevka ne izbereta, če ta merila niso izpolnjena.

Po izvedbi strateške ocene skupina zunanjih strokovnjakov natančneje pojasni ocene prejetih prijav in prijave ustrezno razvrsti. V soglasju z Evropsko komisijo bodo prijave, ki presežejo določeno mejno vrednost, sprejete v operativno oceno. Prijavitelji bodo o odločitvi glede njihove prijave (če je bila odobrena ali ne) obveščeni ob zaključku postopka strateške ocene.

7.3 Operativna ocena

Operativno oceno opravi stalni sekretariat in predstavlja 20 % ponderiranja, ki je podano za skupno oceno projekta. Glavni namen operativne ocene je oceniti kakovost predloga (in tudi upravičenost projekta, izvedljivost, doslednost in skladnost delovnega načrta, kakovost predlaganih struktur upravljanja, skladnost in sorazmernost proračuna ter kakovost predlaganih komunikacijskih dejavnosti).

Okvirna ocenjevalna vprašanja za merilo »kakovost« so podana v razdelku 3.2.3 navodil za UIA.

Po opravljeni operativni oceni se sestane izbirni odbor, ki ga sestavljata pooblaščen subjekt in Evropska komisija. Sledi končni izbor. Evropska komisija poda končno soglasje o tem, kateri projekti so izbrani. Prijavitelji bodo o odločitvi obveščeni ob zaključku postopka operativne ocene.

7.4 Sistem točkovanja ocene

Za vsako ponderirano merilo bo dodeljenih 1 do 5 točk, končni rezultat pa bo povprečno število točk za posamezni projekt.

Podrobne informacije o sistemu točkovanja so navedene v razdelku 3.2.4 navodil za UIA.

Sistem ocenjevanja bo uporabljen ob upoštevanju ne samo specifične vrednosti posameznega predloga projekta, ampak tudi duha konkurenčnega postopka, kjer bodo primerjalno upoštevani drugi predlogi projekta, posredovani v okviru istega razpisa za zbiranje ponudb. Zato prijaviteljem predlogov projekta, ki ne bodo vključeni na seznam za operativno oceno in ne bodo dokončno odobreni, rezultati ne bodo posredovani, ampak bodo prejeli samo komentar s pojasnili za vsa ocenjena merila.

8 Kako do pomoči

Člani stalnega sekretariata bodo prijaviteljem na voljo za pomoč pri morebitnih tehničnih vprašanjih, ki se utegnejo pojaviti med trajanjem razpisa za zbiranje predlogov. Podatki za stik so navedeni na spletnem mestu UIA. Poleg tega pa še:

- Stalni sekretariat bo organiziral več seminarjev za prijavitelje, ki bodo potekali v različnih mestih po Evropi. Datumi in kraji, kjer bodo seminarji za prijavitelje potekali, so objavljeni v razdelku »Events« na spletnem mestu UIA. Udeleženci bodo med temi seminarji imeli možnost rezervirati dvostranske sestanke s člani stalnega sekretariata in/ali predstavniki Evropske komisije ter se z njimi pogovorili o svoji projektni ideji.
- Spletni seminarji so bili objavljeni na spletnem mestu UIA in pokrivajo določene vidike razvoja ter predložitve projekta.
- Potekale bodo tudi spletne seje, kjer bo mogoče zastavljati vprašanja, in dvostranska posvetovanja. Več informacij bo objavljenih na spletnem mestu UIA.

9 Ključni datumi

- 16. 9. 2019 – Začetek petega razpisa za zbiranje predlogov
- 10/2019 do 12/2019 – Seminarji in spletni seminarji za prijavitelje
- 12. 12. 2019 – Rok za oddajo prijavnic
- 06/2020 – Predvideni datum končne odločitve glede odobrenih projektov
- 1. 7. 2020 – Uradni datum začetka vseh odobrenih projektov

Veselimo se branja vaših predlogov projektov!